

Idéoplæg til projekt om Mobility Management i Gate 21

Indledning

Mobility Management er betegnelsen for en type indsatser, som i mange lande vurderes som den mest omkostningseffektive måde at reducere transportens negative konsekvenser. Det er især med henblik på at nedsætte CO₂-udledningen og at bidrage til en løsning af trængsels-problemerne, at Mobility Management fremføres som et vigtigt element.

Når man anvender Mobility Management, søger man, gennem en kombination af bløde og traditionelle virkemidler, at påvirke rejsen inden den starter. Fokus er på at påvirke transportadfærden, så man dels ændrer efterspørgslen på transport og dels ændrer transportmiddelvalget (modal split). Ønsket er at sætte trafikantens behov i centrum, at se på tværs af transportmidlerne, få dem til at spille sammen og prioritere forskellige transportmidler i forskellige områder og situationer alt efter, hvad der er mest hensigtsmæssigt både i forhold til miljø, klima og trængsel men også for den enkelte trafikant.

Mobility Management rummer derfor både en stillingtagen til, om man ønsker øget transport i en given relation og hvilken rejseform, man eventuelt ønsker at fremme. Derudover ligger der i Mobility Management en række tiltag og virkemidler, som kan anvendes til at påvirke transporten i den ønskede retning. Det unikke ved Mobility Management er, at de bløde virkemidler - information, kampagner og markedsføring - er centrale. Og understøttes af fysiske anlæg, så der totalt set sikres en sammenhængende rejse fra A til B, med enkle skift mellem transportmidler, god information og høj grad af tryghed.

I Danmark er der igennem de seneste år iværksat en række tiltag, som kan rummes af betegnelsen Mobility Management. Det drejer sig f.eks. om udbredelse af erhvervskortet, forsøg med pendlercykler, etablering af aflåst cykelparkering, markedsføringskampagner for kollektiv trafik og transportplaner for virksomheder. For at øge indsatsen på Mobility Management området er der derfor behov for, at erfaringerne fra alle disse tiltag samles og evalueres, så de mest effektfulde virkemidler kan udbredes i flere kommuner.

Samtidig er der også et behov for, at få hele Mobility Management tilgangen integreret i den danske planlægningskultur. Det vil kunne styrke de langsigtede sammenhængende planer på transportområdet, og dermed være med til at sikre mere effektive investeringer, som kan føre til øget tilgængelighed og reduktion af transportens CO₂-udledninger.

Mobility Management i Gate 21

Der er igennem en årrække arbejdet med Mobility Management i en række andre lande i Europa, men i Danmark er det kun enkelte delelementer, som er slået igennem. Derfor kunne et Mobility Management projekt i Gate 21 i princippet etablere en dansk model for mobility management.

Projektet kunne få en teoretisk kerne omkring mobilitetsdiskussionen og koblingen til principperne for fysisk planlægning og regional udvikling m.m., med henblik på at få tænkt begrebet ind i en dansk planlægningskontekst på en meningsfyldt måde.

Derudover vil en stor del af projektet være praktisk, idet der skal der udvikles og afprøves en række konkrete værktøjer, som kan indgå i en samlet Mobility Management strategi. Disse vil kunne udvikles og afprøves i kommuner og virksomheder, og vil samtidig kunne indgå i kommunernes arbejde med f.eks. klimamål og forbedret busstrafik. Samtidig skal der følges op på eksisterende erfaringer med Mobility Management virkemidler.

Endelig vil der ligge en stor opgave i at vise konkrete eksempler på, hvordan man kan indtænke Mobility Management i kommuneplaner, RUP, kollektive trafikplaner m.m., så det bliver håndgribeligt, hvad det er Mobility Management kan, og hvordan man for alvor får det i gang.

Formål

Det overordnede formål med projektet er:

- At udvikle et koncept for Mobility Management, som gennem en række effektive virkemidler kan gøre transporten mere miljø- og klimavenlig, samt øge tilgængeligheden i områder, der er præget af trængsel.

Da Mobility Management har fokus på bløde virkemidler, skal den ønskede transportadfærd fremmes ved at påvirke transportmiddelvalget hos de enkelte trafikanter/passagerer. Dette kan ske ved:

- at planlægge byer og områder der fremmer en bestemt transportadfærd
- at udforme infrastrukturen, så den muliggør det ønskede transportmiddelvalg
- at tilbyde forskellige ordninger, som er med til at gøre nogle transportformer mere attraktive
- at påvirke trafikanterne/passagererne gennem information og kampagner

Centralt for projektet er at afprøve nye tiltag, der kan påvirke transportadfærden, samtidig med at der samles op på erfaringerne fra tiltag, som allerede har været afprøvet i forskellige sammenhænge.

Projektet kan opdeles i en række delprojekter. Disse kunne være:

1. Mobility Management i en dansk planlægningspraksis
2. Fysisk indretning af trafiksystemer og terminaler
3. Virkemidler, tiltag og teknologier
4. Evalueringsmetoder
5. Formidling af resultater

Delprojekt 1: Management i en dansk planlægningspraksis – Hvordan?

Formålet med delprojektet er:

- At indtænke Mobility Management i en dansk planlægningspraksis, så der gives nye redskaber til at sikre miljø- og klimavenlig transport samt øget tilgængelighed gennem den kommunale, regionale og statslige planlægning.

Hvis bestemte transportformer skal fremmes i enkelte områder, er en af byggestene at indtænke mobilitetshensyn i planlægningen. Dette er allerede kendt i Danmark bl.a. gennem stationsnærhedsprincippet i hovedstadsområdet. Der skal ses på udenlandske erfaringer og på hvordan, man kan gå videre med at fremme en bestemt transportadfærd gennem planlægning.

Samtidig skal tilgængeligheden indarbejdes som et centralt begreb i planlægningen, en tilgængelighed som baserer sig på at anvise hvordan, der sikres adgang til væsentlige byfunktioner enten med fysisk transport eller gennem f.eks. digital tilgængelighed (via internet, mobilnet, m.m.), som kan give den ønskede tilgængelighed uden de uønskede konsekvenser af øget transport.

Delprojektet kunne indeholde en eller flere konkrete cases som, som belyser sammenhængen mellem planlægning og mobilitet. Det kan f.eks. være gennem en analyse af de trafikale konsekvenser af forskellige udbygningspolitikker (samlet udbygning, spredt udbygning, langs kollektiv trafik, langs motorvej etc.) i en række kommuner.

Med delprojekt 1 opnås dermed at få de grundlæggende planmæssige rammer for Mobility Management på plads.

Delprojekt 2: Fysisk indretning af trafiksystemer og terminaler

Formålet med delprojektet er:

- At beskrive de grundlæggende fysiske elementer, som skal være til stede i de enkelte trafiksystemer og i terminaler, med henblik på at sikre en optimal udnyttelse af de enkelte trafiksystemer og især samspillet mellem disse.

Her beskrives den grundlæggende fysik, der skal være fundamentet, som en Mobility Management indsats kan bygges på. Fokus er på samspillet mellem trafikformerne, hvorfor terminaler (stationer, stoppesteder, parkeringspladser, m.m.) kommer til at spille en central rolle. Delprojektet kan munde ud i konkrete beskrivelser af, hvordan f.eks. stationer bør indrettes, så både fysikken og informationsinfrastrukturen på bedst mulig måde understøtter skift mellem transportmidler.

Delprojektet kan i høj grad bygge på en række eksisterende arbejder på området.

Delprojekt 2 opstiller dermed en række minimumskrav til den fysiske indretning af transportsystemerne.

Delprojekt 3: Virkemidler, tiltag og teknologier

Formålet med delprojektet er:

- At indsamle erfaringer med forskellige Mobility Management tiltag, som allerede har været bragt i anvendelse i diverse sammenhænge
- At udvikle nye teknologier og virkemidler, som kan understøtte den ønskede transportadfærd i en Mobility Management indsats

Her skal der samles op på hidtidige erfaringer og nye metoder til at påvirke transportadfærden skal afprøves. Hovedvægten vil sandsynligvis blive på information og kampagner, men der skal også ses på koncepter (f.eks. pendlercykler) ligesom nye teknologier også kan udvikles og afprøves her, som f.eks. GPS til kollektiv trafik ("gå lige ud 150 meter og tag linje 5A om 3 minutter.....").

I delprojekt 3 konkluderes dermed på, hvilke virkemidler, der virker, samt hvilke forudsætninger, der skal være opfyldt for at opnå den ønskede effekt.

Delprojekt 4: Evalueringsmetoder

Formålet med delprojektet er:

- At opstille metoder til, hvordan effekterne af et Mobility Management tiltag kan evalueres.
- At udvikle metodikker så sundhedseffekter af Mobility Management tiltag og andre fysiske tiltag kan opgøres

Delprojektets resultater sikrer, at der kan sættes mål for og følges op på en Mobility Management indsats. Det sikrer synlighed om effekterne af Mobility Management, så der er klarhed over hvilke effekter, man kan opnå ad den vej, og der skabes dokumentation for de resultater, der opnås. Der er pt. en række fælles europæiske projekter i gang for at udvikle evalueringemetodikker der kan danne udgangspunktet for arbejdet (ex. TravelPlan Plus, EVA-SUMO begges under EU's 7. rammeprogram).

Der er også behov for at få udviklet en enkel metodik til at skønne de sundhedsmæssige og sundhedsøkonomiske effekter af Mobility Management tiltag. De betydelige sundhedseffekter ved at skifte fx. bilen ud med cykel, gang eller bus (som har et større indhold af gang) bliver ikke fanget tilstrækkeligt op i de nuværende samfundsøkonomiske beregningsmetodikker. Enkle sammenhængen mellem investeringer Mobility Management initiativer og sundhedseffekt, som man fx. kender det fra trafikikkerhedsarbejdet, kunne udvikles.

Delprojekt 5: Formidling af resultater

Formålet med delprojektet er:

- At formidle resultaterne af hele projektet
- At etablere et mobilitetsråd (f.eks. i en 3-årig forsøgsperiode), som kan understøtte udbredelsen af Mobility Management.

Delprojekt 5 sikrer, at alle projektets resultater bliver udbredt til alle interesserede kommuner, regioner og statslige institutioner. Derudover afprøves idéen om et mobilitetsråd, som gennem fælles kampagner, ordninger og øvrige tiltag kan støtte op om kommuner og regioners lokale Mobility Management arbejde. På den måde sikres de mest virkningsfulde metoder den største udbredelse.